

Eduskunnan ympäristövaliokunta
YmV@eduskunta.fi

viite: HE 139/2022 Hallituksen esitys eduskunnalle rakentamislaki ja siihen liittyviksi laeiksi

SATAKUNTALIITON ASiantuntijalausunto HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ EDUSKUNNALLE RAKENTAMISLAIKSI JA SIIHEN LIITTYVIKSI LAEIKSI (HE 139/2022)

Eduskunnan ympäristövaliokunta on pyytänyt Satakuntaliitolta kirjallista asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle rakentamislaki ja siihen liittyviksi laeiksi (HE 139/2022). Asiantuntijalausunto on pyydetty toimittamaan 26.10.2022 klo 12 mennessä osoitteeseen YmV@eduskunta.fi.

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi rakentamislaki. Voimassa olevaa maankäyttö- ja rakennuslakia muutettaisiin kumoamalla siitä rakentamista koskevat luvut ja muuttamalla sen nimi alueidenkäyttölaki. Uudella rakentamislaki parannettaisiin sääntelyn vaikuttavuutta erityisesti ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja siihen sopeutumiseksi, kiertotalouden edistämiseksi sekä rakentamisen päätösten ja tietosisällön valtakunnallisen digitaalisuuden mahdollistamiseksi. Päävastuullisen toteuttajan vastuuta koskevilla uusilla säännöksillä tähdättäisiin rakentamishankkeen laadukkaaseen toteutukseen. Rakentamista varten tarvittavien lupien rajausta täsmennettäisiin ja lupavelvoitetta supistettaisiin.

Satakuntaliiton asiantuntijalausunto

Satakuntaliitto kiittää mahdollisuudesta antaa kirjallinen asiantuntijalausunto koskien hallituksen esitystä eduskunnalle rakentamislaki ja siihen liittyviksi laeiksi (HE 139/2022). Satakuntaliitto keskittyy lausunnossaan erityisesti alueiden käytön näkökulmaan.

Satakuntaliiton näkemyksen mukaan maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuuden jakaminen useampaan eri lakiin hankaloittaa suunnittelua ja lakien soveltamista käytännössä. Kaavoitusta, rakentamista ja digitalisaatiota koskevien säännösten eriyttäminen eri lakeihin lisää viranomaisten työtä, hankaloittaa lain tulkintaa ja kokonaisuuden hallintaa. Lisäksi useaksi laiksi jakautuvan kaavoituksen, rakentamisen ja digitalisaation kokonaisuuden toimivuuden varmistamiseksi ei ole tehty riittäviä vaikutusten arviointeja.

Rakentamislain esityksessä Satakuntaliitto kiinnittää huomiota yhdyskuntarakenteen hajautumisen estämisen keinovalikoimaan. Rakentamisen ohjauksen sääntelyn on tuettava kunnan yhdyskuntarakenteen ja elinympäristön kestävä kehitystä. Hajarakentamisen sääntelyn lieventäminen rakentamislain esityksessä on merkittävässä ristiriidassa kestävyystavoitteiden kanssa, jotka lakiuudistukselle hallitusohjelmassa asetettiin. Muutos heikentää kuntien mahdollisuuksia kehittää yhdyskuntarakennettaan ilmastonmuutoksen torjunnan ja luontokadon kannalta kestävällä tavalla. Muutos on haitallinen myös kuntatalouden ja sosiaalisen kestävyuden kannalta, sillä hajarakentamisen sääntelyn lieventäminen heikentää esimerkiksi kuntien keinoja ennakoida palveluverkon kehittämistarvetta.

Satakuntaliiton näkemyksen mukaan alle 30m² rakennusten vapauttaminen luvanvaraisuudesta aiheuttaa ristiriitoja, riskejä ja jälkivalvontaa. Rakentamislain esityksen mukaan jatkossa alle 30m² rakennuksen saa toteuttaa ilman, että sille tarvitsee hakea rakentamislupaa. Lakimuutos siirtää painopisteen ennakoivasta rakentamisen ohjauksesta ja rakennuksen toteuttamiskelpoisuuden varmistamisesta jälkivalvontaan ja -seurantaan. Jos rakentamisen sijoittamisen edellytyksiä ei enää varmistettaisi, muutos todennäköisesti lisäisi luvatonta rakentamista alueilla, joilla rakentaminen ei ole sallittu (mm. ranta-alueet, kulttuuriympäristöt, luonnonalueet). Rakentamisen ohjaamisella voidaan ennakoivasti välttää esimerkiksi turvallisuuteen, terveellisyyteen ja rakennuspaikan vakauteen liittyviä riskejä ja varmistaa laadukkaan, viihtyisän ja kestävä ympäristön muodostuminen.

Asiantuntijalausunnon on valmistellut alueiden käytön johtaja Susanna Roslöf,
susanna.roslof@satakunta.fi, 044 711 4334

SATAKUNTALIITTO

Tiedoksi: Porin kaupunki

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta kirjaamo@satakunta.fi